

ชวนที่สด

ที่ วธ ๐๕๐๖.๑๐/๑๕๔๔



กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอแนวทางการรณรงค์ เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒
(สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ชีวาปลอดภัย)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือถึงรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการวัฒนธรรม
๒. แนวทางและมาตรการการจัดงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒ ภายใต้แนวคิด “สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ชีวาปลอดภัย” มาเพื่อคณะกรรมการวัฒนธรรมทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรม ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมด้วยแล้ว

ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ของไทยมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งนับตามปฏิทินสุริยคติ ซึ่งจะอยู่ในช่วงวันที่ ๑๓, ๑๔ และ ๑๕ เมษายนของทุกปี เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยที่แสดงออกถึง ความกตัญญู ความสนุกสนาน ความอบอุ่น ความมีน้ำใจไมตรี การให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน ในปัจจุบัน วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปีจะนับเป็นวันขึ้นปีใหม่แบบสากลนิยม แต่ด้วยความเป็นเอกลักษณ์ของประเพณีดั้งเดิม ที่คนในสังคมและชุมชนได้ถือปฏิบัติสืบเนื่องมา เช่น การเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญทำทาน การสรงน้ำพระ การอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ การรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ การเล่นสาดน้ำ และการละเล่นรื่นเริงต่างๆ ทำให้ประชาชนชาวไทย ถือประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีปีใหม่ของไทยสืบต่อมา

ในปี ๒๕๖๒ นี้ การพยากรณ์สถานการณ์น้ำ มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำหลายพื้นที่ เห็นสมควรที่จะรณรงค์ให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของ “น้ำ” ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ร่วมกันสืบสานคุณค่าอันดีงามของประเพณีสงกรานต์วิถีไทยที่เหมาะสม และรณรงค์ให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น ในช่วงประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒ นี้

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีสงกรานต์ การกำหนดแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ รับทราบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอแนวทางและมาตรการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ ภายใต้แนวคิด “สงกรานต์แบบไทย ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า” โดยบูรณาการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางและมาตรการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ รวมทั้งเตรียมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙ รับทราบตามที่กระทรวงวัฒนธรรม รายงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเนื่องในเทศกาลสงกรานต์ของกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรมได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางในการป้องกัน เพื่อไม่ให้มีการแต่งกาย และแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมในช่วงเทศกาลสงกรานต์ รวมทั้งได้มีการรณรงค์ภายใต้แนวคิด “สงกรานต์แบบไทย ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า”

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบตามที่กระทรวงวัฒนธรรม รายงานเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ “สงกรานต์แบบไทย ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ทุกชีวาปลอดภัย” โดยบูรณาการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางและมาตรการรณรงค์ การสืบสานประเพณีสงกรานต์ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์

๑.๒.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑ รับทราบตามที่กระทรวงวัฒนธรรม รายงานเกี่ยวกับแนวทางการรณรงค์เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๑ โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ดำเนินการรณรงค์การจัดกิจกรรมภายใต้แนวคิด “สงกรานต์แบบไทย ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ชีวาปลอดภัย”

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สืบเนื่องจาก การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒ เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม การปฏิบัติตามวิถีชีวิตที่ดีงามของประชาชนชาวไทย การรณรงค์ ให้มีการจัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ คำนึงถึงคุณค่า สาระสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี และคุณค่าของน้ำ โดยการใช้ น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า อีกทั้ง เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึง สร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในช่วงเวลาประเพณีที่สำคัญของประเทศให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างรายได้และเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงวัฒนธรรมขอให้พิจารณานำเรื่องดังกล่าวกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในการประชุมคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ดำเนินการจัดประชุมบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆ ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก ที่ดูแลรับผิดชอบในการกิจหลัก จำนวน ๑๙ หน่วยงาน ได้แก่ การจัดงานและกิจกรรมต่างๆ ในช่วงประเพณีสงกรานต์ การบริหารจัดการน้ำ และการดูแล รักษา ความปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, การประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาค) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรน้ำ) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (กรมอุตุนิยมวิทยา) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองบังคับการตำรวจจราจร สำนักนายกรัฐมนตรี

(กรมประชาสัมพันธ์) กระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์) กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว และสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิเมาไม่ขับ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในด้านต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางรณรงค์ เพื่อสืบสาน ประเพณีสงกรานต์ที่ดีงาม เหมาะสม การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่จะเกิดขึ้นในช่วงประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒ ซึ่งดำเนินการภายใต้แนวคิด “สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ทุกชีวาปลอดภัย” ซึ่งได้ข้อสรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมภาพรวมของประเทศ ๓ แนวทาง ๑๔ ด้าน ดังนี้

๑.การรณรงค์จัด “สงกรานต์แบบไทย” ได้แก่

๑.๑ ส่งเสริมให้จังหวัดต่างๆ ใช้พื้นที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและร่วมกันสืบสานประเพณีต่างๆ เน้นวิถีวัฒนธรรมชูเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น

๑.๒ ขอความร่วมมือจากประชาชนในการสืบสานคุณค่าสาระและสิ่งที่ดีของประเพณีสงกรานต์แบบไทย เช่น ทำความสะอาดบ้านเรือน วัด สถานที่สาธารณะ ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ เล่นน้ำอย่างพองาม

๑.๓ รณรงค์ให้แต่งกายด้วยชุดสุภาพ ใช้ผ้าไทย ผ้าท้องถิ่น หรือชุดไทยย้อนยุคเข้าร่วมงาน

๑.๔ ขอความร่วมมือผู้ประกอบการและประชาชน ในการจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยจัดให้มีการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม สายด่วนวัฒนธรรม ๑๗๖๕

๒.การรณรงค์ “ใช้น้ำคุ้มค่า” ได้แก่

๒.๑ ขอความร่วมมือสืบสานประเพณีอย่างมีวัฒนธรรม เพื่อใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่าสูงสุด ขอความร่วมมืองดใช้รถบรรทุกตระเวนสาดน้ำในพื้นที่ต่างๆ กำหนดระยะเวลาการเล่นน้ำ ให้เลิกเล่นน้ำในเวลาที่กำหนด ห้ามใช้แปรงและสีกต่างๆ มาเล่น

๒.๒ ขอความร่วมมือจากประชาชนให้ใช้อุปกรณ์ที่ปลอดภัยและประหยัดน้ำ เช่น ชันขนาดเล็ก ไม่ใช้ปืนฉีดน้ำแรงดันสูง เล่นน้ำอย่างสุภาพ

๒.๓ ขอความร่วมมือประชาชนให้ใช้น้ำอย่างประหยัดและน้ำสะอาดเพื่อสุขอนามัย และสำรองน้ำไว้ใช้ในช่วงขาดแคลนน้ำ

๓.การรณรงค์ “ทุกชีวาปลอดภัย” ได้แก่

๓.๑ ขอความร่วมมือภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สถานบันเทิง ผู้จัดกิจกรรม กำหนดเวลาเปิด-ปิด จัดกิจกรรมและงดจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

๓.๒ ควบคุมและรณรงค์ผู้ใช้รถโดยใช้มาตรการเมาไม่ขับ ปลอดภัย 0% แอลกอฮอล์ และมีน้ำใจ ให้แก่กันในการใช้รถใช้ถนน และพบเห็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมให้แจ้งหน่วยงานหรือศูนย์รับแจ้งเหตุของหน่วยงานต่างๆ

๓.๓ มาตรการเข้ม ลดปัจจัยเสี่ยงด้านคน ถนน และยานพาหนะ และมาตรการด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ความปลอดภัยทางน้ำ-ทางเรือ และหลังเกิดอุบัติเหตุ ควบคุมความเร็วการใช้รถใช้ถนนอย่างเคร่งครัด

๓.๔ กิจกรรมส่งคนกลับบ้าน อำนวยความสะดวกในการเดินทาง การตรวจความพร้อมของผู้ขับรถสาธารณะ ควบคุมและตรวจจับความเร็วของรถบริการสาธารณะด้วยระบบ GPS และเฝ้าระวังยานพาหนะต่างๆ ศูนย์บริการตรวจสภาพรถฟรี รวมถึงมีศูนย์รับแจ้งเหตุร้องเรียนการใช้รถใช้ถนนโดยกรมการขนส่งทางบก และจุดบริการพักรถระหว่างการเดินทางเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล

๓.๕ สถานที่ที่จัดงานต่างๆ ต้องมีมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน

๓.๖ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง เช่น พ.ร.บ.การจราจรทางบก

๓.๗ มีศูนย์แจ้งเตือนภัยสภาพอากาศตลอดช่วงเทศกาล

ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานต่างๆ ทั้ง ๑๙ หน่วยงาน มีความเชื่อมั่นว่า การประสานความร่วมมือในการบูรณาการแนวทางและมาตรการรณรงค์ ตามแนวคิด “สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ทุกชีวาปลอดภัย” จะก่อให้เกิดการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ประเพณีที่เหมาะสม ดังาม เป็นการอนุรักษ์ สืบสานประเพณีสงกรานต์ ให้คงคุณค่า สาระและความงดงาม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ ที่สามารถแสดง ให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติได้รับรู้ อีกทั้ง ยังเป็นการเตรียมการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการดูแลทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้รับความสุขจากประเพณีสงกรานต์ และได้ร่วมสืบสานประเพณีที่สำคัญของประเทศไทย อีกทั้งยังได้สัมผัสกับความงดงามของประเพณี วัฒนธรรม มรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม อันทรงคุณค่าและมีมายาวนานของประเทศไทย รวมถึงเป็นการสร้างภาพลักษณ์อันดีแก่สายตาสาวโลก ที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวในประเพณีสงกรานต์ ทำให้การท่องเที่ยวของ ประเทศไทย เกิดการขยายตัว และก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวที่มากกว่าหมื่นล้านบาท ซึ่งจะเป็นการยกระดับและ พัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

๕. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม จึงขอเสนอแนวทางการรณรงค์ เพื่อสืบสานคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องในประเพณีสงกรานต์ ประจำปี ๒๕๖๒ ภายใต้แนวคิด “สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ชีวาปลอดภัย” มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๓๓ ต่อ ๒๑๕๑ - ๔๒๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๔๓๒๘